

Kun kaikki tuntuu menevän pieleen

Ratsastuksen opettelussa painotetaan sitä, että pitää olla pitkäjänteinen ja valmis tekemään paljon töitä, jotta onnistumista ja menestystä voi saavuttaa. 25 vuotta rakennushankkeita johtaneena ja valvoneena sekä neljä vuotta aktiivisesti ratsastusta harrastaneena olen huomannut, että aloissa löytyy samoja piirteitä.

Tässä artikkelissa kerron muutamista yleisimmistä virheistä, joita rakennushankkeessa voi syntyä. En puutu yksityiskohdaisiin teknisiin virheisiin, vaan niihin yleisiin, jolla rakennushanketta suunnitellaan ja viedään eteenpäin. Hankkeeseen ryhtyvän täytyy myös muistaa se, että joissakin kunnissa kaikkien hevostalouden suhtautumista nihkeästi ja lupaprosessi voi viedä jopa vuoden, kun taas joissakin kunnissa asenne on positiivinen ja lupa saadaan muutamassa viikossa.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty

Vanha viisaus sanoo ”Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty”. Tämä pätee myös rakentamisessa. Hyvä suunnittelu, alun tarkka miettiminen ja valmistelu vievät oman aikansa hankkeen alkuvaiheessa, mutta lopulta nämä esityön tulokset näkyvät hyvänä laatuna, oikeina ratkaisuina ja hankkeen sujuvana etenemisenä. Häätäily ja sähläily eivät rakentamiseen sovellu. Ne sotkevat pakan, aivan kuten häätäily ja sähläys hevosen kanssa tekee.

Rakentamisessa ei aina kaikki käy niin kuin tanssi, oli sitten miten huolellinen hyvänsä. Kuvan ”pojat” kyllä osaavat hommansa.

Asenne ja fiilis

Rakennuttajan oma asenne näkyy miltei suoraan hankkeen etenemisessä ja hankkeen fiiliksessä. Jos rakennuttaja on kaiken aikaa kiukkuinen, hätäinen ja hosuu kuin heinä mies, se heijastuu hankkeeseen, josta myös tulee hätäinen ja hosuva. Tarkan rauhallinen ja positiivinen asenne on oikea. Aivan kuten rakkaiden hevostemme kanssa; hätäisen ja hermostuneen ihmisen läheisyydessä hevosestakin tulee hätäinen ja hermostunut, kun taas rauhallisen ihmisen kanssa hevonenkin pysyy rauhallisena.

Rauhallisuus ja hätäilemättömyys ei kuitenkaan rakennushankkeeseen tarkoita lepsuilua. Rakennusalan on tavallaan kuuluisa siitä, että usein urakoitsijat yrittävät huiputtaa kokemattomia kertarakennuttajia. Kehkeytyneet ridad päättyvät sitten käräjille, jossa ainoastaan osapuolten asianajajat voittavat.

Positiivinen asennoituminen ja niuhottaminen ovat kaksi eri asiaa. Tarkka pitää olla ja olemalla tarkka positiivisella tavalla edistät hankkeen eteenpäin viemistä ja säästät kustannuksissa eli omia rahoja.

Olen saanut runsaasti tiedusteluja

sellaisissa hankkeissa jotka ovat jo menneet pieleen. Suurin syy pieleen menossa on ollut se, että budjetti on ylittynyt ja jopa moninkertaistunut tai sitten aikataulu on venynyt todella pitkäksi.

Aikataulussa pysymiseen löytyy hyvä lääke. Mieti alkuvaiheessa tarkkaan, minkälaisen rakennuksen haluat. Tämä on tietysti monesti vaikeaa maallikolle etenkin kun piirustusten lukeminen tuntuu hyvinkin oudolta. Mutta kuvittele, käy eri talleissa ja maneeseissa hakemassa mallia ja ideoita siitä millaisen ratkaisun haluat ja pitäydy sitten siinä. Sähläri tekee niin, että pitkin rakennushankkeen suunnittelua ja vielä pahemmin hankkeen toteutusvaiheessa vääntää ja kääntää hanketta kuin voitainaa, jolloin yleensä hanke venähtää aikataulullisesti ja kustannuksiltaan.

Mikään budjetti ei voi pitää, jos hanketta laajennetaan tai rajusti muutetaan sen suunnittelun tai toteutuksen aikana. Erityisen paljon maksaa se, kun toteutusvaiheessa muutetaan suunnitelmia. Työn toteuttajalle syntyy oiva tilaisuus vaatia lisähintaa muutoksista, joskus jopa moninkertaisesti.

Kannatan hyvin valmisteltua raken-

tamista. Kun suunnitelmat on laadittu ja ne ovat riittävän tarkat, pyritään hanke valmistelemaan niin, että työmaalla tehdään mahdollisimman vähän. On vanhanaikainen käsitys, että työmaalla enää laudoitetaan ja raudoitetaan sokkeleita tai anturoita ja tilataan betoniauto pumppaamaan valettava betoni. Nykyisin elementtitekniikka tuo nopeutta rakentamiseen ja helpottaa työn etenemistä myös huonoissa sääolosuhteissa. Työmaalla tehdään vain lyhytaikaisia elementtien asennustöitä ja rakennus nousee varsin nopeasti. Totta kai valmistelu-aika on pidempi – mutta työmaavaihe ajaa hankkeen monta kertaa nopeammaksi kuin paikalla rakentaen olisi.

Miinat ja pommit

Ratsastusrakentamisessa on tiettyjä miinoja, joita kannattaa varoa. Tallirakentamisessa pahin miina on vanhan, erittäin huonokuntoisen ja ehkä toisaalta kauniin rakennuksen korjaaminen ja muuttaminen moderniksi tallirakennukseksi. Suurimmasa osin näissä tapauksissa talli tulee maksamaan jopa puolitoista kertaa enemmän kuin uuden tallin rakentaminen. Tämä johtuu siitä, että kun vanha rakennus on päässyt riittävän huonoon kuntoon, on sen korjaaminen hidasta, työlästä ja kallista.

Uudistallin rakentamisessa varoisiin käyttämästä puurakenteita tallin lattian läheisyydessä ja lattiapinnassa, missä hevoset asuvat sekä vesipisteiden lähellä. Kosteus nousee helposti niin suureksi, että nykyaikainen nopeasti kasvanut puuaines, jonka vuosikasvu voi olla jopa nelinkertainen vanhaan hitaasti kasvaneeseen puuhun verrattuna, lahoaa silmissä jo muutamassa vuodessa. Tallin lattia sekä sokkelit tehdään kivirakenteiseksi ja sokkeli riittävän korkeaksi, huomattavasti korkeammaksi kuin vaikkapa omakotitalossa tai autotallissa. Puurakenteet vaativat erittäin hyvän tuulettuvuuden, jotta rakenne pääsee kuivumaan. Pitkään kosteassa oleva puurakenne lahoaa muutamassa vuodessa käytökeltottomaksi.

Maneesirakentamisen pahin miina puolestaan on rakennuspaikka. Koska kyseessä on suuri rakennus, maneesi pitäisi aina tehdä mahdollisimman tasaiselle maalle. Suurikokoinen maneesi rinteeseen tehtynä aiheuttaa pitkäaikaisen ja kalliin maansiirtotyön, jossa maamassat siirretään paikasta toiseen tai pahimmillaan jopa rakennuspaikan ulkopuolelle. Työ vie aikaa ja on kallista.

Toinen pommi maneesirakentamisessa on ostaa vanha liimapuinen tai teräksinen hallin runko ja yrittää sitten siitä väsätä käyttökelpoista rakennusta. Nykyaikainen teräs- tai puuristikko kasataan ratsastusmaneesin rungoksi alle viikossa kun vanhaa hallia saatetaan joutua kasaamaan kuukausia. Kustannusero tässä on melkoinen.

Maneesirakennus kannattaa myös aina tehdä paikkaan, jossa maapohja kantaa vähintään 100 KN neliölle. Muutoin päädytään kalliiseen ja aikaa vievään paaluttamiseen. Paaluttaminen on tietenkin välttämätöntä silloin, kun rakennuspaikalla ei yksinkertaisesti olla sellaista maapohjaa, joka jaksaa kantaa maneesirakennuksen.

Parhaiten onnistuneet rakennushankkeet ovat aina olleet sellaisia, joissa valmistelu on tehty aikaa käyttäen, ratkaisut on mietiskelty loppuun asti ja niistä pidetään toteutusvaiheessa kiinni. Hyvä rakennushanke on hyvin valmisteltu, huolella ajan kanssa urakkakilpailutettu ja toteutus on aloitettu vasta kun suunnitelmat ovat valmiit ja hankinnat valmistettu riittävän pitkälle. Jos maneesin valmistuminen siirtyy kuukauden pidemmälle huolellisesta suunnittelusta ja valmistelusta johtuen, ei ole kovinkaan merkityksellistä. Onhan tuleva rakennus paikallaan seuraavat 50 vuotta tai jopa kauemmin! •

timo.halonen@cgh.pp.fi

TIMON RAKENNUKSEEN VINKIT

Hevostilojen rakentaminen ja ylläpito vaativat monia erityismenetelmiä, joita ei asiaan perehtymätön voi tietää. Tällä palstalla annetaan vinkkejä ja ohjeita tallien ja ratsastuskeskusten käyttöön. Kysymyksiä ja omia vinkkejä voi laittaa sähköpostiosoitteeseen **timo.halonen@cgh.pp.fi**

Kun talikon kahvaosa käännetään n. 45 % asteen kulmaan suhteessa talikkoosaan tuo se monille helpomman työskentely-asennon (omakohtainen kokemus).

Betonisista muottiharkoista saa vankan ja edullisen karsinan seinän, jonka korkeus voidaan valita tarpeen mukaan.

Kevyet noin 50 kilon säilöheinäpaalit tuovat helpotusta monen tallin arkipäivään. Niiden saatavuus on tällä hetkellä tosin vielä huono.

TERVETULOA HORSE SHOW -OSASTOLLEMME ULKOALUEELLE TUTUSTUMAAN HUIKEISIIN MERKKITARJOUKSIIN! ULOSHEITTOHINTAAN MM. PIKEURIN TIKKILIIVEJÄ, PIKEURIN KISATAKKEJA, MOUNTAIN HORSEN FLEECEJÄ YM, YM...

OSASTOLLAMME ESILLÄ MYÖS UPEAT ITALIALAISET EASY JUMP -ESTEKALUSTEET.

HIHS-osastollamme on tavattavissa myös tuore SM-mitalisti Kikko Kalliokoski pe 16-17, la 13-14 ja su 12-13. Tervetuloa kysymään Kikolta viimeisimmät kuulumiset, neuvot ja vinkit!

Ratsutarvike Caball, Pikku Huopalahti,
Tiilkankatu 6, puh. (09) 241 0211.
Avooina arkisin 10-18 ja lauantaisin 10-14.